

Täysistunto

Keskiviikko 10.9.2025 klo 14.01—19.44

4. Valtioneuvoston selonteko eduskunnalle Puolustusvoimien osallistumisesta Naton rauhan ajan yhteisen puolustuksen tehtäviin vuonna 2026

Valtioneuvoston selonteko VNS 3/2025 vp

Lähetekeskustelu

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Lähetekeskustelua varten esitellään päiväjärjestyksen 4. asia. Puhemiesneuvosto ehdottaa, että asia lähetetään ulkoasiainvaliokunnalle, jolle puolustusvaliokunnan on annettava lausunto.

Puolustusministeri Antti Häkkäsen esittelypuheenvuoron jälkeen keskustelu käydään etukäteen pyydettyjen puheenvuorojen osalta nopeatahtisena. Aluksi pidetään yksi ryhmäpuheenvuorokierros, jossa puheenvuorojen pituus on enintään viisi minuuttia. Muiden etukäteen varattujen puheenvuorojen pituus on enintään viisi minuuttia. Puhemiesneuvosto suosittelee, että myös nopeatahtisen keskusteluosuuden jälkeen pidettävät puheenvuorot kestävät enintään viisi minuuttia. Lisäksi voin myöntää harkitsemassani järjestyksessä vastauspuheenvuoroja.

Lähetekeskusteluun varataan tässä vaiheessa enintään kaksi tuntia. Jos puhujalistaa ei tässä ajassa ehditä käydä loppuun, asian käsittely keskeytetään ja sitä jatketaan muiden asiakohtien jälkeen. — Nyt olisi sitten ministeri Häkkänen. Olkaapa hyvä.

Keskustelu

16.25 Puolustusministeri Antti Häkkänen (esittelypuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Hyvä eduskunta! Tässä selonteon käsittelyssä on kyse itse asiassa juuri siitä, mitä on tuolla Puolassa tapahtunut: miten Nato suojaa oman etulinjan maiden läsnäoloa, valmiutta, valvontaa, ja nyt tässä selonteossa käsitellään sitä, miten Suomi osallistuu näihin tehtäviin vuoden 2026 aikana.

Arvoisa puhemies! Naton rauhan ajan yhteisen puolustuksen tehtävät ovat tärkeä osa Naton perusajatusta, jonka mukaan kaikki liittolaiset valmistautuvat tukemaan toisiaan pelotteen ja puolustuksen toteutuksessa koko liittokunnan alueella. Näiden tehtävien tavoitteena on osoittaa valmiutta ja puolustuskykyä sekä liittolaisten keskinäistä solidaarisuutta, jaettua vastuunkantoa ja yhtenäisyyttä. Pelotetta ylläpidetään, kehitetään ja osoitetaan säännöllisellä harjoittelulla, yhteisellä operoinnilla ja läsnäololla. Venäjän hyökkäyssota ja sen johdosta Euroopan turvallisuustilanteesta tapahtunut muutos ovat korostaneet Naton rauhan ajan yhteisen puolustuksen tehtävien merkitystä, ja läsnäoloa on lisätty itäisen sivustan jäsenmaissa. Naton rauhan ajan tehtäviä toteutetaan eteen työnnetyillä maavoimajoukoilla, pysyvillä merivoimaosastoilla sekä ilmapuolustuksella.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 76/2025 vp

Arvoisa puhemies! Puolustusvoimien osallistuminen Naton rauhan ajan tehtäviin käynnistyi vuonna 2024, jolloin lähetimme aluksen Naton miinantorjuntaosastoon Itämerelle sekä hävittäjäosaston Naton Air Shielding -tehtäviin Romaniassa, Bulgariassa ja Mustalla merellä. Kuluvana vuonna olemme osallistuneet Naton ilmavalvonnan päivystystoimintaan Islannissa ja laivasto-osaston toimintaan Itämerellä. Naton rauhan ajan yhteisen puolustuksen tehtäviin osallistumisesta on tullut kansainvälisen harjoitustoiminnan kaltaista normaalia Puolustusvoimien toimintaa. Osallistuminen on osaltaan tuonut Suomelle konkreettista kokemusta toiminnasta Nato-operaatioissa, kehittänyt suorituskykyä ja edistänyt Suomen Nato-integraatiota. Osallistuminen on myös tiivistänyt Suomen liittolaissuhteita. Osallistuminen Naton rauhan ajan yhteisen puolustuksen tehtäviin kuuluu liittolaisten toimintaan ja on tärkeä osa Suomen toimintaprofiilia Naton jäsenmaana. Suomelle on tärkeää osoittaa konkreettisesti sitoutumista ja vastuunkantoa liittokunnan pelotteesta ja puolustuksesta 360 asteen ajattelutavan mukaisesti koko liittokunnan alueella. Tehtäviin osallistuminen on osa liittokunnan taakanjakoa, ja on erittäin tärkeää osoittaa sitoutumista Euroopan pelotteen ja puolustuksen vahvistamiseen myös transatlanttisten suhteiden vahvistamisen näkökulmasta.

Liittolaisten aktiivinen osallistuminen Naton rauhan ajan yhteisen puolustuksen tehtäviin viestii yhtenäisyydestä ja vahvistaa pelotetta. Näihin tehtäviin osallistuminen tulee nähdä osana normaalia liittolaismaan toimintaa, joissa sotilaallisia voimavaroja asetetaan liittokunnan pelotteen ja puolustuksen käyttöön. Samalla osallistumisella on vaikutuksia myös Suomen kansainvälisten suhteiden sekä ulko-, turvallisuus- ja puolustuspoliittisten kumppanuuksien näkökulmasta. Osallistuminen Naton rauhan ajan yhteisen puolustuksen tehtäviin on yksi tavoista, joilla Suomi tekee liittokunnan toimia euroatlanttisen turvallisuusympäristön vahvistamiseksi.

Puolustusvoimien on tarkoitus osallistua Naton rauhan ajan yhteisen puolustuksen pysyvän laivasto-osaston tehtäviin Naton merellisellä vastuualueella yhdellä Hamina-luokan aluksella enintään kolmen kuukauden ajan vuoden 2026 aikana. Puolustusvoimien on tarkoitus osallistua myös pysyvän miinantorjuntaosaston tehtäviin Naton merellisellä vastuualueella yhdellä Katanpää-luokan aluksella enintään kuuden kuukauden ajan vuoden 2026 aikana. Puolustusvoimilla on mahdollisuus vetää joukko pois tehtävästä, mikäli Suomen kansallinen puolustus sitä edellyttäisi. Osallistumisesta on tarkoitus päättää kansainvälistä apua, yhteistoimintaa tai muuta kansainvälistä toimintaa koskevasta päätöksenteosta annetun lain perusteella. Naton maavoimajoukkojen tehtäviin muissa liittolaismaissa ei ole tarkoitus osallistua vuonna 2026. Nykyisessä turvallisuuspoliittisessa tilanteessa Suomen asema liittokunnan itäisen sivustan maana muodostaa asetelman, jossa on tarkoituksenmukaista keskittää Maavoimien toiminta Suomen omalle alueelle. Esimerkkeinä tästä ovat Suomeen sijoitettava maavoimajohtoporras sekä turvallisuustilanteen mukaan skaalattava eteen työnnetty maavoimajoukko, johon toivomme muilta Nato-mailta osallistumista.

Myöskään Naton ilmapuolustuksen tehtäviin muissa liittolaismaissa ei ole tarkoitus osallistua vuonna 2026. F-35-käyttöönottoprojektin käynnistyminen ja eteneminen määrittävät, milloin ilmavoimien on mahdollista jälleen osallistua Naton ilmavalvonnan päivystystoimintaan ja rauhan ajan tehostettuun ilmapuolustukseen.

Osallistuminen laivasto-osaston ja miinantorjuntaosaston tehtäviin ensisijaisesti Itämerellä, Pohjanmerellä ja Pohjois-Atlantilla ovat osoitus vastuunkannosta etenkin lähi-alueemme turvallisuudesta. Suomi on johdonmukaisesti korostanut Nato-jäsenyytemme li-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 76/2025 vp

säävän Itämeren alueen vakautta. Itämeren alueen turvallisuustilanne on korostunut Venäjän lisääntyneiden hybriditoimien myötä. Venäjän vihamielisten toimien alueella arvioidaan jatkuvan myös tulevaisuudessa, mukaan lukien tilanteessa, että Venäjän hyökkäyssota Ukrainassa päättyisi.

Venäjän käyttämä varjolaivasto tuo alueelle moninaisia riskejä. Tarve vastetoimille muun muassa kriittisen infrastruktuurin turvaamiseksi Suomen lähialueilla tulee näin todennäköisesti korostumaan myös jatkossa.

Suomi on ollut aktiivinen uhkiin vastaamisessa sekä osallistumalla Naton rauhan ajan tehtäviin että toimimalla aloitteellisesti yhdessä Itämeren Nato-liittolaisten kanssa. Osallistuminen vuonna 2026 jatkaisi edeltävien vuosien osallistumista Naton pysyvien merivoimaosastojen toimintaan ja osoittaisi näin Suomen pitkäjänteisen sitoutumisen liittokunnan yhteisiin toimiin lähialueen turvallisuusympäristön vahvistamiseksi sekä toisi esiin Suomen aloitteellista roolia Itämeren alueen turvallisuuden takaamisessa.

Arvoisa puhemies! Kansallisen lainsäädäntömme mukaan kansainvälisen avun antamiseen ja yhteistoimintaan osallistuvalla henkilöstöllä on tehtävää suorittaessaan kansainväliseen oikeuteen perustuva ja kansainvälisen avun pyytäjän tai yhteistoimintaosapuolen määrittämä toimivalta sekä oikeus käyttää tehtävän kannalta välttämättömiä voimakeinoja.

Naton pysyvien merivoimaosastojen toiminnassa noudatetaan Naton neuvoston hyväksymiä toimivaltuuksia, joiden perusteella alusosastolle on laadittu oma voimakeinojen toimeenpanokäskey, joka mahdollistaa voimankäytön koko merivoimaosaston oman toiminnan suojaamiseen siihen kohdistuvilta uhilta.

Arvoisa puhemies! Toimintaan Naton pysyvissä merivoimaosastoissa ei kohdistu normaalin kansainvälisen harjoitustoiminnan tai kansallisen alueellisen koskemattomuuden valvonnan ja turvaamisen tehtäviin verrattuna poikkeavia uhkia. Todennäköisimmin uhan aiheuttavat operaatioturvallisuuden vaarantuminen, sairastuminen tai tapaturma meripalveluksessa, etenkin vaativissa meriolosuhteissa Pohjanmerellä ja Pohjois-Atlantilla. Toimintaan kohdistuva tiedustelu-uhka on kuitenkin jatkuva ja korkea, mutta se ei merkittävästi poikkea kansalliseen toimintaan kohdistuvasta tiedustelu-uhasta. Suora sotilaallinen uhka Itämerellä, Pohjanmerellä ja Pohjois-Atlantilla arvioidaan tällä hetkellä matalaksi.

Lännen sotilaallinen läsnäolo ja aktiivisuus vetävät puoleensa Venäjän vastatoimia. Muutokset turvallisuustilanteesta ovat kuitenkin mahdollisia, eikä mahdollisesti kiristyvistä turvallisuustilanteesta suoraa sotilaallista uhkaa Naton merivoimaosastoja vastaan voida sulkea pois.

Osallistuminen Naton rauhan ajan yhteisen puolustuksen tehtäviin rahoitetaan puolustusministeriön hallinnonalan määrärahoista. Osallistumiseen liittyvän lisämäärärahan mitoituksesta päätetään ensi vuoden talousarvioesityksen laadintaprosessin yhteydessä.

Arvoisa rouva puhemies! Naton pysyvien laivasto- ja miinantorjuntaosastojen tehtävät sisältävät tällä hetkellä tavanomaisia rauhanaikaisia toimia, joilla Nato osoittaa yhtäältä sotilaallista valmiuttaan, lisää pelotettaan ja harjoituttaa joukkojaan. Ne ovat kuitenkin Naton johdossa ja tarvittaessa käytettävissä Naton neuvoston päätösten mukaisesti kaikkiin Naton tehtäviin, mukaan lukien Naton nopean toiminnan joukot. Myös suomalaisille aluksille osana Naton pysyviä laivasto- ja miinantorjuntaosastoja suunnitellut tehtävät voisivat näin ollen joissain olosuhteissa muuttua tilanteen niin vaatiessa.

Valtioneuvosto kuulee näin ollen eduskuntaa antamalla sille asiasta selonteon kansainvälistä apua, yhteistoimintaa tai muuta kansainvälistä toimintaa koskevasta päätöksenteosta annetun lain mukaisesti.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 76/2025 vp

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Kiitoksia. — Ja sen jälkeen mennään ryhmäpuheenvuoroihin. Ensimmäisenä edustaja Autto, kokoomuksen ryhmäpuheenvuoro.

16.34 Heikki Autto kok (ryhmäpuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Tässä tämänpäiväisessä täysistunnossa turvallisuusaiheet korostuvat. Käsitlemme nyt valtioneuvoston selontekoa Puolustusvoimien osallistumisesta Naton rauhan ajan yhteisen puolustuksen tehtäviin vuonna 26. Kiitos paljon puolustusministeri Häkkäselle selonteon jämäkästä esittelystä edellä. Tämä kokonaisuus on tärkeä ja vastuullinen osa jäsenyyttämme puolustusliitossa, jäsenyytemme, jonka ydinajatus on selvä: kaikki liittolaiset tukevat toisiaan pelotteen ja yhteisen puolustuksen toteuttamiseksi koko liittokunnan alueella.

Naton rauhan ajan yhteisen puolustuksen tehtävät eivät ole irrallisia harjoituksia. Ne osoittavat liittolaisten syvää solidaarisuutta, jaettua vastuunkantoa ja lujaa yhtenäisyyttä. Ne viestivät selkeästi, että liittokunta on valmiudessa ja sen pelote on vahva. Tätä uskottavuutta ylläpidetään yhteisellä harjoittelulla, operoinnilla ja läsnäololla. Suomi on osa kokonaisuutta.

Arvoisa rouva puhemies! Venäjän aggressiivisuus ja kammottava täysimittainen hyökkäyssota Ukrainassa ovat muuttaneet Euroopan turvallisuusympäristön perusteellisesti ja peruuttamattomasti. Tämän takia Naton rauhan ajan yhteisen puolustuksen tehtävien merkitys on korostunut: yhteistä läsnäoloa liittokunnan itäisellä sivustalla on lisättävä. Tämä on meille Naton Venäjän-vastaisen rajan maille aivan keskeistä. Suomi kantaa yhdessä liittokunnan kanssa vastuunsa lähialueemme vakaudesta ja koko liittokunnan puolustuksen uskottavuudesta.

Selonteon mukaan Puolustusvoimat osallistuu vuonna 2026 Naton pysyvien laivasto- ja miinantorjuntaosastojen tehtäviin muun muassa Itämerellä, Pohjanmerellä ja Pohjois-Atlantilla. Tämä on juuri oikeanlaista vastuunkantoa: se vahvistaa erityisesti Itämeren alueen vakautta, jolla on Suomelle ja tietysti koko Pohjois-Euroopalle keskeinen merkitys. Hybridivaikuttamisen lisääntyessä myös merellinen turvallisuus korostuu.

Näissä operaatioissa on kyse sekä konkreettisesta sotilaallisesta läsnäolosta että poliittisesta signaalista — Suomi on sitoutunut yhteiseen puolustukseen.

Vuonna 2026 Suomi ei osallistu Naton maavoimajoukkojen tehtäviin muissa liittolaismaissa, sillä vallitsevassa turvallisuuspoliittisessa tilanteessa Suomen asema liittokunnan itäisen sivustan maana tekee tarkoituksenmukaiseksi keskittää Maavoimien toiminta Suomen alueelle. Suomi panostaa merkittävästi Maavoimien kehittämiseen hallituksen budjetitiriihessä tekemien päätösten mukaisesti. Tämä vahvistaa sekä Suomen että koko liittokunnan puolustusta merkittävästi.

Arvoisa rouva puhemies! Naton rauhan ajan yhteisen puolustuksen tehtäviin osallistumisesta on tullut osa Puolustusvoimien normaalia toimintaa, kuten kansainvälisistä harjoituksista kumppanuusaikoina. Se kehittää suorituskykyä, syventää Nato-integraatiota ja ennen kaikkea tiivistää liittolaissuhteitamme. Suomelle on tärkeää osoittaa konkreettisesti sitoutumista ja vastuunkantoa — ei vain sanoin vaan myös teoin.

Osallistuminen rauhan ajan tehtäviin on osa liittokunnan taakanjakoa ja samalla vahva viesti transatlanttisten suhteiden merkityksestä Euroopan turvallisuuden kannalta. Se on Suomelle arvovalinta: olemme turvallisuuden tuottaja, rakentava, luotettava ja suorituskykyinen liittolainen, juuri sellainen, jota liittokunta tarvitsee.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 76/2025 vp

Arvoisa rouva puhemies! Suomi on siellä, missä sen pitääkin olla, yhteisen puolustuksen ytimessä, aktiivisena vastuunkantajana, turvaa tuottamassa sekä lähellä että kaukana. Näin vahvistamme paitsi Natoa myös Suomen omaa turvallisuutta.

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Kiitoksia. — Seuraavaksi perussuomalaisen eduskuntaryhmän edustaja, edustaja Immonen, olkaa hyvä.

16.39 Tomi Immonen ps (ryhmäpuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Venäjän hyökkäyssota Ukrainaan on muuttanut koko Euroopan ja myös Suomen turvallisuusympäristöä pysyvästi. Venäjä parantaa itärajan toisella puolella omien sotilastukikohtiensa suorituskykyä ja valmiuksia jatkuvasti, tulevaisuuteen valmistautuen. Suomen liittyminen Natoon oli oikea-aikainen ja historiallinen ratkaisu, ja nyt, osana läntistä puolustusliittoa, meillä on vastuu ja paras osaaminen puolustaa koko liittokuntaa meidän omilla rajoillamme.

Tässä valtioneuvoston selonteossa Puolustusvoimien osallistuminen Naton rauhan ajan yhteisen puolustuksen tehtäviin vuonna 2026 on kuvattu tarkasti ja avoimesti, kuten Suomessa tapana on. Perussuomalainen eduskuntaryhmä tukee selonteon linjauksia, joissa Suomen merkittävä ja vastuullinen rooli liittoumassa on hyvin kuvattu.

Arvoisa puhemies! Suomen osallistuminen Naton pysyviin merivoimaosastoihin osoittaa, että otamme Itämeren ja lähialueidemme turvallisuuden vakavasti sekä maalla, ilmassa että merellä. Suomen osallistuminen erityisesti Naton meritoimintaan tapahtuu monipuolisesti. Hamina-luokan ohjusvene on mukana pysyvän laivasto-osaston tehtävissä enintään kolmen kuukauden ajan, pääasiassa Itämerellä ja tarvittaessa myös Pohjanmerellä ja Pohjois-Atlantilla. Lisäksi Katanpää-luokan miinantorjunta-alus toimii puolestaan pysyvän miinantorjuntaosaston vahvuudessa enintään puolen vuoden ajan samoilla merialueilla. Näiden lisäksi Suomi voi asettaa osastojen johtoaluksille sotilaita palvelemaan esikuntatehtäviin. Nämä osallistumiset ovat konkreettinen osoitus liittolaisuudesta ja myös vahva viesti siitä, että Suomi on vahva turvallisuuden tuottaja.

Itämeren turvallisuustilanne on yhä jännittynyt, ja Venäjän hybriditoimet — mukaan lukien niin sanottu varjolaivasto — edellyttävät meiltäkin valppautta ja aloitteellisuutta. Osallistumisemme Naton meritoimintaan kehittää samalla Puolustusvoimien suorituskykyä ja tiivistää yhteistyötä liittolaistemme kanssa.

Perussuomalaiset korostavat, että kansallinen puolustuskyky säilyy kuitenkin kaiken perustana. Asevelvollisuuteen perustuva järjestelmämme, koulutettu ja laaja reservi sekä kyky puolustaa koko maata ovat edelleen puolustuksemme selkäranka, jota toistuvasti muut Nato-maat puheissaan kadehtivat ja myös arvostavat. Liittolaiset tukevat — mutta eivät korvaa — meidän omaa puolustuskykyämme. Suomen paras puolustaja on edelleen suomalainen sotilas.

On perusteltua ja myös helposti ymmärrettävissä, että Suomi ei vuonna 2026 osallistu Naton maavoimien tai ilmavoimien tehtäviin muissa jäsenvaltioissa. Meillä on erityinen asema Naton itäisellä sivustalla, jonka pitkistä rajasta olemme vastuussa, ja siksi Maavoimien sekä Ilmavoimien painopisteen on oltava nyt kotimaan puolustuksessa. Tämä on vastuullinen ja strateginen valinta.

Arvoisa rouva puhemies! Suomi on nyt täysivaltainen Nato-liittolainen — ei tarkkailija, ei takarivissä istuja vaan vastuunkantaja. Vahva puolustus ja uskottava pelote ei synny sanoista vaan teoista. Osallistuminen Naton yhteisiin tehtäviin on osa juuri tätä näyttöä. Naton jäsenyyttä ei voi toteuttaa kirjekurssina tai sähköpostiviestein.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 76/2025 vp

Suomi kantaa vastuunsa, tekee osansa ja vahvistaa samalla omaa puolustustaan. Tämä on liittolaisuuden todellinen ydin, ja siinä hengessä perussuomalaiset tukevat valtioneuvoston selontekoa. Esitämme ministerille kiitokset hyvästä valmistelusta Suomen turvallisuuden parantamiseksi myös tulevaisuudessa.

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Kiitoksia. — Seuraavaksi sosiaalidemokraattinen eduskuntaryhmä edustajanaan Paula Werning.

16.43 Paula Werning sd (ryhmäpuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Hyvät kollegat! Valtioneuvoston selonteko Puolustusvoimien osallistumisesta Naton rauhan ajan yhteisen puolustuksen tehtäviin vuonna 2026 on ajankohtainen ja tärkeä. Kyse on siitä, että Suomi osoittaa sitoutumisensa liittokunnan yhteiseen pelotteeseen ja puolustukseen aikana, jolloin Euroopan turvallisuusympäristö on Venäjän hyökkäyssodan seurauksena perustavanlaatuisesti ja pitkäkestoisesti muuttunut. SDP:n eduskuntaryhmä pitää tärkeänä, että Suomi kantaa vastuunsa ja osallistuu yhteisiin tehtäviin. Naton perusajatus on selkeä: liittolaiset tukevat toisiaan, jotta rauha ja turvallisuus säilyvät koko alueella. Suomelle tämä tarkoittaa, että emme vain saa turvaa, vaan olemme myös valmiita sitä antamaan liittolaisillemme.

Arvoisa puhemies! Vuonna 2026 Suomi osallistuu pysyvän laivasto-osaston ja miinan-
torjuntaosaston toimintaan Itämerellä, Pohjanmerellä ja Pohjois-Atlantilla. Tämä on perusteltua kolmesta syystä:

Ensiksikin lähialueen turvallisuus. Itämeren alue on Suomelle strategisesti tärkeä, ja Venäjän vihamielinen toiminta, mukaan lukien hybridi-vaikuttaminen ja varjolaivaston käyttö, luo uusia uhkia. Suomen aktiivinen osallistuminen vahvistaa alueen vakautta.

Toiseksi Nato-yhteensopivuus ja suorituskykyjen kehittäminen. Osallistuminen merivoimien pysyviin osastoihin tuo arvokasta kokemusta yhteisistä operaatioista ja tiivistää liittolaissuhteita. Se tukee Suomen täysipainoista integroitumista Natoon.

Kolmanneksi taakanjako ja solidaarisuus. On oikein ja välttämätöntä, että Suomi osallistuu yhteisiin tehtäviin eikä jää vain muiden panoksen varaan. Tämä vahvistaa transatlanttisia suhteita ja viestii yhtenäisyydestä, joka on liittokunnan tärkein pelote.

Arvoisa puhemies! On hyvä, että Suomi keskittää Maavoimiensa toiminnan kotimaan alueelle ja varautuu samalla Naton rakenteiden sijoittamiseen Suomeen. Ilmavoimien osallistumisen osalta on perusteltua odottaa F-35-kaluston käyttöönottoa ennen uusien kansainvälisten sitoumusten laajentamista.

Selonteossa arvioidaan, että toimintaan liittyvä suora sotilaallinen uhka on tällä hetkellä matala, mutta tilanne voi muuttua. SDP:n ryhmä korostaa, että osallistumisessa on aina säilytettävä mahdollisuus vetää suomalaiset joukot pois, mikäli kansallinen puolustus sitä edellyttää.

Arvoisa puhemies! Selonteko osoittaa, että kustannukset ovat hallittavia: noin 3—5 miljoonaa euroa per osallistuminen riippuen osastosta ja kestosta. On tärkeää, että tähän tarkoitukseen varataan riittävä rahoitus puolustusbudjetista ilman, että kotimaisen puolustuksen kehittämisestä tingitään. Samalla on huolehdittava, että osallistuminen ei heikennä varusmieskoulutuksen eikä kansallisen puolustuskyvyn resursseja. On myös tärkeää avoimesti viestiä kansalaisille, miksi osallistuminen on osa Suomen ja koko Euroopan turvallisuutta.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 76/2025 vp

Arvoisa puhemies! SDP:n eduskuntaryhmä suhtautuu myönteisesti selontekoon. Suomi on nyt Naton jäsen, ja meillä on velvollisuutemme — mutta myös oikeutemme — olla mukana yhteisessä toiminnassa. Puolustusvoimien osallistuminen Naton rauhan ajan tehtäviin vuonna 2026 on harkittu ja perusteltu ratkaisu, joka lisää vakautta Itämerellä ja vahvistaa Suomen asemaa liittokunnassa.

Turvallisuutemme rakentuu jatkossakin vahvan kansallisen puolustuksen, luotettavien kansainvälisten kumppanuuksien ja kansallisen keskinäisen luottamuksen varaan. Tämä selonteko tukee kaikkia näitä tavoitteita. — Kiitos.

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Kiitoksia. — Seuraavaksi keskustan eduskuntaryhmä ja edustaja Räsänen, Hanna.

16.48 **Hanna Räsänen kesk** (ryhmäpuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Suomen puolustus perustuu yleiseen asevelvollisuuteen, koulutettuun reserviin ja koko maan puolustamisen periaatteeseen. Puolustusvoimat, varusmiehet ja koulutetut reserviläiset tekevät arvokasta työtä maamme turvallisuuden eteen. Maanpuolustustahtomme on korkealla, ja ajatus kokonaisturvallisuudesta kattaa myös ei-sotilaalliset yhteiskunnan osa-alueet.

Puhuttaessa yhteiskunnan elintärkeistä toiminnoista meidän kokonaisturvallisuuden tiimantimme ylimmäksi kärjeksi on nostettu kansalaisten henkinen kriisinkestävyys. Henkinen kriisinkestävyys puolestaan rakentuu muun muassa yhteenkuuluvuuden ja oikeudenmukaisuuden tunteesta ja sisäisestä turvallisuudesta. Yhtenäinen kansa on vahva kansa. Tuota yhtenäisyyttä tulee meidän varsinkin tässä talossa ja valtioneuvostossa vaalia.

Arvoisa puhemies! Suomi osallistuu Naton rauhan ajan yhteisen puolustuksen tehtäviin osana liittokunnan pelotteen ja puolustuksen vahvistamista. Yhteiset tehtävät osoittavat liittokunnan valmiutta ja puolustuskykyä. Yhteiset tehtävät jakavat vastuuta koko alueen turvallisuudesta. Näinä aikoina Naton itäisen sivustan puolustuksen vahvistaminen on entistäkin tärkeämpää. Turvallisuustilanteen heikennyttyä joukkoja itäisen sivustan maissa on vahvistettu. Suomen itärajan turvallisuuden takaaminen on Euroopan unionin, Naton ja Suomen yhteinen asia.

Mikkelissä on syyskuun alussa aloittanut toimintansa Naton pohjoisen alueen maavoimajohtoporras. Itä-Suomesta tulevana kansanedustajana tämä tuntuu erityisen tärkeältä. Raja Naton itäisen sivustan ja Venäjän välillä on meille itäsuomalaisille ihmisille erittäin konkreettinen. On myös muistettava, että turvallisuus tulee muustakin kuin puolustuksesta ja pelotteesta. Asuttu ja elinvoimainen Itä-Suomi tarkoittaa turvallisempaa koko maata.

Arvoisa puhemies! Venäjän hyökkäyssota Ukrainaan on kestänyt jo kolme ja puoli vuotta. Suomi on ollut Naton jäsen nyt jo yli kaksi vuotta. Maailma ympärillämme muuttuu entistä epävakammaksi, kuten tänäänkin olemme huomanneet. Yhteistyön tarve erityisesti eurooppalaisten liittolaisiemme kanssa on kasvanut voimakkaasti.

Naton huippukokous päätti viime kesänä nostaa puolustusmenoja viiteen prosenttiin bruttokansantuotteesta vuoteen 2035 mennessä. Tästä puolentoista prosentin osuudella vahvistetaan muun muassa huoltovarmuutta, kriittistä infraa ja siviilivalmiutta. Jokaisen jäsenvaltion on sitouduttava Naton puolustusmenotavoitteisiin ja vastattava osaltaan yhteisen puolustuksen ja pelotteen uskottavuudesta. Heikoille lenkeille ei kerta kaikkiaan ole tilaa Euroopan ottaessa tiukemman vastuun omasta puolustuksestaan.

Turvallisuusympäristömme muuttuessa erityisesti Itämeren alueella on varustauduttava uhkiin, jotka kohdistuvat kriittiseen infraan, kuten energia- ja tietoliikenneverkkoihin. Itä-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 76/2025 vp

meri on Suomen vientireitti maailmalle ja tärkeä huoltovarmuuden väylä. Läsnaolon vahvistaminen merialueillamme ei ole vain järkevää, vaan se on aivan täysin välttämätöntä.

Suomi osallistuu ensi vuonna Merivoimilla Naton pysyvän laivasto-osaston ja miinan- torjuntaosaston tehtäviin. Suoritamme yhteistä tehtävää, harjoittelemme yhdessä ja osallistumme komentorakenteisiin. Merivoimien Laivue 2020 -hankkeen monitoimikorvetit tulevat käyttöön lähivuosien aikana, ja ne tulevat entisestään vahvistamaan maamme suorituskykyä osallistua Naton merivoimien yhteisiin tehtäviin.

Naton rauhan ajan tehtäviin osallistumalla Suomi vahvistaa omaa turvallisuuttaan, kehittää koko liittokunnan puolustusta ja edistää rauhan säilymistä. Keskusta tukee Suomen osallistumista Naton rauhan ajan yhteisen puolustuksen tehtäviin.

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Kiitoksia. — Seuraavaksi vihreä eduskuntaryhmä ja edustaja Holopainen, olkaa hyvä.

16.52 Hanna Holopainen vihr (ryhmäpuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Liittolaisten aktiivinen osallistuminen Naton rauhan ajan yhteisen puolustuksen tehtäviin viestii yhtenäisyydestä ja vahvistaa pelotetta. Vahvalla pelotteella pyritään varmistamaan rauha ja se, että Suomeen ei koskaan hyökätä.

Suomen etu on vahva ja yhtenäinen liittokunta, joka puolustaa jäsenmaidensa yhteisiä arvoja — eli demokratiaa, ihmisoikeuksia ja oikeusvaltiota. Osallistumalla rauhan ajan yhteisen puolustuksen tehtäviin Suomi osaltaan tukee liittokunnan tavoitetta vahvistaa toimintaympäristön turvallisuutta. Tämänpäiväiset tapahtumat korostavat, miten tärkeää Venäjän naapurivaltion on panostaa Naton yhteiseen puolustukseen.

Naton rauhan ajan yhteisen puolustuksen tehtävät ovat keskeinen osa Naton perusajattusta, jonka mukaan kaikki liittolaiset valmistautuvat tukemaan toisiaan pelotteen ja puolustuksen toteutuksessa koko liittokunnan alueella. Venäjän hyökkäyssota Ukrainaan ja sen myötä Euroopan turvallisuustilanteen heikentyminen on kasvattanut Naton rauhan ajan yhteisen puolustuksen tehtävien merkitystä.

Tämä on nyt järjestyksessään kolmas kerta, kun Suomi on tekemässä päätöstä osallistumisesta liittokunnan yhteisen puolustuksen tehtäviin. Tehtävien päättyessä on hyvä arvioida saatuja kokemuksia ja ottaa ne huomioon tulevia osallistumiskierroksia suunnitellessa. Laki velvoittaa siihen, että jos kansainväliseen toimintaan osallistuminen sisältää sotilaallisten voimakeinojen käyttöä ja päätös koskee erityisen vaativaa tilannetta, valtioneuvoston on ennen päätöksentekoa kuultava eduskuntaa antamalla sille asiasta selonteko.

Pidän tärkeänä sitä, että puolustuksen ja turvallisuuden kokonaisuudesta käydään muutoinkin avointa ja laajaa parlamentaarista keskustelua. Suhteellisen uutena Nato-jäsenmaana Suomen on tärkeää edistää avointa puolustuspoliittista keskustelua ja antaa tilaa kansalaisten kysymyksille, tutkijoiden näkemyksille sekä monipuoliselle pohdinnalle. Laaja ja avoin keskustelu Suomen roolista osana liittokuntaa auttaa osaltaan ylläpitämään kansalaisten luottamusta ja vahvaa maanpuolustustahtoa. Tilaa pitää olla myös kriittiselle ja analyttiselle keskustelulle.

Suomalainen kokonaisturvallisuuden malli, yhteiskunnan kriisinkestävyys ja laaja yhteinen osallistuminen ja sitoutuminen turvallisuuden rakentamiseen on ainutlaatuinen vahvuutemme. Suomalaista mallia ja vahvaa puolustuskykyä myös arvostetaan liittokunnassa.

Yhdysvaltojen ja Trumpin hallinnon toimet ovat entisestään kirittäneet eurooppalaisia maita vahvistamaan sitoutumistaan Ukrainan tukemiseen sekä eurooppalaisen puolustus-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 76/2025 vp

teollisuuden tuotantokapasiteetin kasvattamiseen. Euroopan rauhan ja turvallisuuden taakkeksi tarvitaan vahva liittokunta, jonka jäsenmaissa on laajasti jaettu tilanneymmärrys ja sujuvaan yhteistoimintaan kykenevät suorituskyvyt. Suomen aktiivinen osallistuminen on erittäin perusteltua ja kannatettavaa.

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Kiitoksia. — Seuraavaksi vasemmistoliiton eduskuntaryhmä. Edustaja Honkasalo.

16.56 Veronika Honkasalo vas (ryhmäpuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Suomi osallistui vuonna 2024 ensimmäisen kerran Naton rauhan ajan yhteisen puolustuksen tehtäviin ja vuonna 2026 osallistumista on tarkoitus edelleen jatkaa.

Eduskuntaa on kuultu selontekomenettelyllä alusta asti, kuten pitääkin. On tärkeää, että eduskuntaa kuullaan asian suhteen ja sen vaikutusmahdollisuudet turvataan.

Selonteon mukaan Naton rauhan ajan yhteisen puolustuksen tehtävät ovat tärkeä osa Naton perusajatusta, jonka mukaan kaikki liittolaiset valmistautuvat tukemaan toisiaan pelotteen ja puolustuksen toteutuksessa koko liittokunnan alueella.

Venäjän laitton hyökkäyssota ja sen seurauksena Euroopan turvallisuustilanteessa tapahtunut muutos on kasvattanut Naton rauhan ajan yhteisen puolustuksen tehtävien merkitystä. Lähes kaikki Naton jäsenmaat myös osallistuvat rauhan ajan yhteisen puolustuksen tehtäviin joko pysyvällä kontribuutiolla tai säännöllisellä rotaatiolla.

Arvoisa puhemies! Kun ulkoasianvaliokunta ensimmäistä kertaa käsitteli Puolustusvoimien osallistumista vuoden 2024 Naton rauhan ajan yhteisen puolustuksen tehtäviin, totesi ulkoasianvaliokunta mietinnössään seuraavaa: ”Valiokunta toteaa, että vaikka ennakkoon tehtävistä tehty uhka-arvio on matala, voi tilanne muuttua nykyisessä turvallisuusympäristössä nopeasti. Riskittömiä tehtävät eivät ole. Mikäli uhka-arvio tehtävien suorittamisen suhteen merkittävästi muuttuu, pyytää valiokunta valtioneuvostoa informoimaan eduskuntaa tästä asianmukaisesti.” Lisäksi ulkoasianvaliokunta totesi: ”Valiokunta pitää puolustusvaliokunnan tavoin tärkeänä sitä, että näiden tehtävien päättyessä on hyvä arvioida saatuja kokemuksia ennen kuin seuraavasta osallistumiskierroksesta tehdään päätöksiä.” Ulkoasianvaliokunnan mietinnössä oli toistettu nämä oleelliset kirjaukset myös, kun käsiteltiin Puolustusvoimien osallistumista vuoden 2025 Naton rauhan ajan yhteisen puolustuksen tehtäviin. Nämä ovat vasemmistoliiton mielestä keskeisiä asioita myös päätettäessä Suomen osallistumisesta vuoden 2026 tehtäviin.

Arvoisa puhemies! On arvokasta, että eduskunnassa käydään myös avointa keskustelua siitä, millainen Nato-maa Suomesta on kehittymässä. Vasemmistoliiton eduskuntaryhmän mielestä on tärkeää, että Suomi Nato-jäsenenä jatkaa laajaan turvallisuuskäsitykseen ja ihmisoikeuksiin perustuvaa ulko- ja turvallisuuspolitiikkaa ja toimii aktiivisena rauhanvälittäjänä ja ydinaseriisunnan edistäjänä maailmalla.

Suomen tulee edelleen aktiivisesti edistää ulko- ja turvallisuuspolitiikassaan myös naisten, tyttöjen ja vähemmistöjen asemaa. Lisäksi on äärimmäisen tärkeää, että Nato-maat huomioivat toiminnassaan myös ei-sotilaalliset uhat, kuten koko ihmiskuntaa uhkaavan ilmastomuutoksen, joka on pysäytettävä ajoissa.

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Kiitoksia. — Seuraavaksi ruotsalainen eduskuntaryhmä ja edustaja Ingo.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 76/2025 vp

16.59 Christoffer Ingo r (ryhmäpuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Nato on ja pysyy Euroopan ja Pohjois-Amerikan yhteisen turvallisuuden kulmakivenä. Liittokunta perustuu yksinkertaiseen mutta vahvaan periaatteeseen: hyökkäys yhtä kohtaan on hyökkäys kaikkia kohtaan. Tähän periaatteeseen sisältyy sekä vakuutus että velvollisuus — vakuutus siitä, että kukaan ei ole yksin, ja velvollisuus siitä, että kaikki kantavat vastuunsa pelotteen uskottavuudesta ja puolustuksen tehosta.

Rauhanaikana Nato työskentelee kriiseissä vaadittavan valmiuden ja yhtenäisyyden rakentamiseksi. Osoitamme liittokunnan vahvuutta yhteisillä harjoituksilla, läsnäololla ja suorituskyvyllä. Osoitamme olevamme vakavissamme.

Finlands roll i denna gemenskap är tydlig. Vi är inte enbart mottagare av säkerhet. Vi tillför mer till Natos kollektiva försvar än vad vi kräver av det. Vi har expertis, erfarenhet och förmågor som stärker hela alliansen. Ett tydligt exempel är vårt internationellt erkända kunnande inom sjöminröjning. Det är inte bara en teknisk resurs, utan en strategisk tillgång för hela Nato.

Det tål att nämnas att Finlands roll i Nato är förankrad i det som Nato själv kallar High North, alltså Arktis, Östersjön och våra gemensamma gränsområden mot öst. En viktig utvecklingsåtgärd för att förbättra den militära rörligheten och försörjningsberedskapen är att stärka Finlands förbindelser västerut. Vår uppgift är att skapa säkerhet i vår egen region och bidra till stabilitet där den behövs som mest. Vi förstår det strategiska värdet av vårt geografiska läge och vi har alltid varit redo att axla det ansvaret.

Valtioneuvoston selonteko eduskunnalle Puolustusvoimien osallistumisesta Naton rauhanajan yhteiseen puolustukseen osoittaa juuri tällaista vastuunkantoa käytännössä. Siinä ehdotetaan, että Suomi osallistuisi pysyviin merivoimaosastoihin aluksilla, henkilöstöllä ja esikuntaupseereilla. Tämä vahvistaa yhteistä varautumista, parantaa yhteistoimintakykyämme ja syventää siteitämme liittolaisiimme. Samalla se on hyvin konkreettinen tapa turvallisuuden edistämiseksi omalla lähialueellamme, erityisesti Itämerellä, jossa Venäjän hybriditoimet ja harmaalla alueella toimiminen vaativat valppautta ja koordinoituja toimenpiteitä.

Esimerkiksi yön tapahtumat Puolassa, joissa venäläiset droonit tunkeutuivat luvattomasti Puolan ilmatilaan, muistuttavat meitä siitä todellisuudesta, jonka edessä seisomme. Venäjän toiminta on paitsi arvaamatonta myös piittaamatonta, ja se uhkaa Euroopan turvallisuutta. Tässä tilanteessa tarvitaan yhtenäisyyttä, päättäväisyyttä ja selkeää linjaa. Meidän tulee seistä yhdessä, puolustaa yhteisiä arvojamme ja varmistaa, että tulevaisuus, vapaus ja kansainvälisen oikeuden kunnioitus säilyvät vahvoina. Mikään ei saa horjuttaa yhteistä linjaamme, sillä tilanteen vakavuus edellyttää vastuullista yhteistä toimintaa.

Ärade talman! I dessa tider går det inte att diskutera försvarspolitik utan att också beröra säkerhetsgarantier. Ukrainas kamp är inte bara en frihetskamp, utan en avgörande strid för hela Europas säkerhet. Varje land som försvarar sin suveränitet mot aggression försvarar det regelbaserade internationella systemet. Finland har tillsammans med andra Natoländer och EU-länder tagit ansvar för att långsiktigt stödja Ukraina, politiskt, ekonomiskt och militärt. Vi ska vara bland de länder som visar vägen, som tydligt och konsekvent driver på för att Ukraina får det stöd och de säkerhetslösningar som landet behöver både under och

Pöytäkirjan asiakohta PTK 76/2025 vp

efter kriget. Ukrainas motståndskraft är också vår säkerhet och därför måste vårt engagemang vara uthålligt, principfast och synligt.

Arvoisa rouva puhemies! Ruotsalainen eduskuntaryhmä kannattaa valtioneuvoston selontekoa, koska Suomen toiminta Natossa ei ole symbolista. Se on entistä turvallisemman Euroopan ja vahvemman Naton rakentamista, ja se osoittaa Suomen olevan luotettava ja aloitteellinen liittolainen. Se vahvistaa maamme kansallista turvallisuutta kokemusta kartuttamalla, yhteisillä harjoituksilla ja yhteistyöllä.

Vi sänder en tydlig signal: Finland är redo, Finland är pålitligt och Finland bidrar aktivt till att skydda frihet, stabilitet och fred inte bara för oss själva, utan för hela alliansen.

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Kiitoksia. — Seuraavaksi vielä kristillisdemokraattinen eduskuntaryhmä. Edustaja Östman, olkaa hyvä.

17.04 Peter Östman kd (ryhmäpuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Suomen Nato-jäsenyyden myötä emme enää tarkastele turvallisuuttamme vain rajojen sisäpuolella, vaan olemme osa yhteistä puolustusta, joka ulottuu Pohjois-Atlantilta Mustallemerelle.

Selonteon keskeisin linjaus on osallistuminen Naton pysyviin merellisiin osastoihin. Suomi lähettää niihin kaksi alusta, ja suomalaisia upseereita palvelee osastojen esikunnissa. Tehtävät vievät Itämerelle, Pohjanmerelle ja Pohjois-Atlantille — merialueille, joiden turvallisuus on suoraan yhteydessä meidän omaan turvallisuuteemme.

Merellinen osallistuminen on Suomen kannalta erityisen perusteltua. Itämeren alue on meille elintärkeä. Kauppamerenkulku on riippuvainen turvallisista merireiteistä, ja kansainvälinen kriittinen infrastruktuuri — kaasuputket, sähkökaapelit ja tietoliikenneyhteydet — kulkee merten pohjassa.

Viime vuosina olemme nähneet, kuinka haavoittuva tämä infrastruktuuri on. Nord Stream -putkien tuhoutuminen, kaapeleiden vaurioitumiset ja niin sanotun varjolaivaston toiminta muistuttavat siitä, että uhka voi kohdistua yhtä hyvin merenpohjaan kuin rajanylityspaikoille. Naton pysyvien merellisten osastojen tarkoituksena onkin osoittaa liittokunnan läsnäoloa, lisätä valvontaa ja luoda uskottava pelote, jotta vihamielisillä toimijoilla ei olisi houkutusta testata liittokunnan yhtenäisyyttä.

Suomen osallistuminen on myös osa omaa puolustustamme. Merivoimamme saavat arvokasta kokemusta kansainvälisestä yhteistoiminnasta, johtamisjärjestelmistä ja logistikkasta. Tämä lisää suorituskykyämme kotimaan puolustuksessa. Harjoittelu kansainvälisissä esikunnissa kasvattaa osaamista, jota ei voida korvata pelkästään kansallisilla harjoituksilla. Yhtä tärkeää on liittolaissuhteiden syveneminen: kun suomalainen alus toimii yhdessä muiden Nato-maiden alusten kanssa, syntyy luottamusta ja yhteensopivuutta, jota tarvitaan kriisitilanteissa.

Arvoisa puhemies! Selonteko linjaa, että vuonna 26 Suomi ei osallistu maavoimien tai ilmavoimien tehtäviin muissa liittolaismaissa, vaan painopiste säilyy kansallisessa puolustuksessa. Tämä on viisasta.

Maavoimien harjoitus- ja koulutustoiminta on jatkossakin keskeistä kansallisen puolustuksen ylläpitämiseksi. Samalla Ilmavoimien resurssit sitoutuvat F-35-hävittäjien käyttöönottoon. Tämä ohjelma on mittava investointi, ja se edellyttää sekä henkilöstön koulutusta että teknisen infrastruktuurin rakentamista. On viisasta keskittää resurssit tähän vai-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 76/2025 vp

heeseen, jotta voimme tulevina vuosina osallistua entistä vahvemmin myös Naton yhteisiin ilmapuolustustehtäviin.

Arvoisa puhemies! Vaikka Maavoimien ja Ilmavoimien osallistumista ei vuonna 26 laajenneta, yhteistyö jatkuu monella muulla tasolla. Suomalaiset sotilaat osallistuvat Naton esikuntatyöhön, koulutukseen ja harjoituksiin.

Turvallisuus ei kuitenkaan rajaudu vain sotilaalliseen puolustukseen. Selonteossa tuodaan esiin myös hybridivaikuttamisen, kyberuhkien ja kriittisen infrastruktuurin suojaamisen merkitys. Nykyajan kriisit eivät välttämättä ala aseellisella hyökkäyksellä, vaan ne voivat kohdistua energiahuoltoon, tietoverkkoihin tai kansalaisten turvallisuudentunteeseen. Siksi meidän on rakennettava koko yhteiskunnan kriisinsietokykyä. Tämä tarkoittaa viranomaisten, yritysten ja kansalaisyhteiskunnan yhteistyötä, varautumista sekä teknologista kehitystä. On vahvistettava myös henkistä kriisinkestävyyttä ja yhteiskunnan yhtenäisyyttä.

Lopuksi, arvoisa puhemies: KD tukee selonteon linjauksia Suomen osallistumisesta Naton puolustustehtäviin. Ne ovat sijoitus Suomen turvallisuuteen, Euroopan vapauteen ja koko transatlanttisen yhteisön yhtenäisyyteen. — Kiitos.

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Kiitoksia. — Sitten jatkuu puhujalista. — Edustaja Strandman poissa. — Edustaja Hänninen, olkaa hyvä.

17.09 Juha Hänninen kok: Arvoisa puhemies! Rauhan säilyttäminen ei ole ihan itsestään tapahtuva asia. Se vaatii vastuunkantoa, ennakointia ja valmiutta toimia yhdessä liittolaistemme kanssa. Tällä selonteolla Suomi osoittaa, että me emme ole sivustakatsojia vaan vastuullinen ja toimintakykyinen yhteiskunta osana yhtenäistä puolustusliittoutumaa.

Selonteossa esitetään, että Puolustusvoimat osallistuu vuonna 2026 Naton pysyviin merivoima- ja miinantorjuntaosastoihin. Tämä tarkoittaa muun muassa sitä, että puolustuskaustomme olisi mukana harjoituksissa Itämerellä, Pohjanmerellä ja Pohjois-Atlantilla. Kyse on rauhanajan tehtävistä, jotka lisäävät yhteistä turvallisuutta. Osallistuminen merkitsee myös liittolaisuuden konkretisoitumista. Nyt me asetamme osaamistamme yhteiseen käyttöön, aivan kuten odotamme muidenkin tekevän. Harjoitus tekee mestarin, ja hyvänkin joukkueen on harjoiteltava yhdessä osatakseen toimia saumattomasti yhdessä.

Arvoisa puhemies! Naton rauhanajan yhteisen puolustuksen tehtävien tarkoitus on selvä. Haluamme osoittaa suorituskykyä, varautumista, valmiutta ylläpitää pelotetta ja vahvistaa liittolaisten yhtenäisyyttä. Näitä asioita rakennetaan harjoituksilla, operatiivisella läsnäololla ja jaetulla vastuulla. Meidän on syytä muistaa, että vihollinen treenaa joka ainoa päivä. Suomen osallistuminen näihin tehtäviin tukee paitsi Itämeren alueen turvallisuutta myös koko euroatlanttisen alueen vakautta. Itämeren alueen merkitys on kasvanut Venäjän hybridivaikuttamisen myötä, ja tarve varautumiselle sekä kriittisten rakenteiden suojaamiselle on selkeä. On meidän tehtävämme huolehtia osaltamme siitä, että Itämeri säilyy turvallisena jatkossakin arvaamattomasta naapuristamme huolimatta.

Arvoisa puhemies! Meidän osallistumisemme vahvistaa Natoa, mutta se vahvistaa myös meitä itseämme. Yhteinen koulutus, yhteiset operaatiot ja yhteinen valmius rakentavat myös Suomen puolustuskykyä. Se tuo osaamista, yhteensopivuutta ja kokemusta — asioita, joita ei voi rahalla ostaa. Rauha syntyy varautumisesta ja valmiudesta. Merkittävä osa varautumisesta syntyy yhteistyöstä. Siksi Suomen osallistuminen puolustusliittouman rauhanajan yhteistyöhön on erityisen tärkeää. Kyse ei ole ainoastaan turvallisuuspolitiikasta

Pöytäkirjan asiakohta PTK 76/2025 vp

vaan myös arvovalinnasta ja siitä, millaisessa maailmassa haluamme elää, sekä siitä, mil-laista maailmaa haluamme olla toimillamme rakentamassa. Turvallisuutemme kasvaa näistä valinnoista. Suomi on luotettava liittolainen niin tänään kuin tulevaisuudessa. Kiitos siitä. — Kiitos, arvoisa puhemies.

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Kiitoksia. — Edustaja Kaarisalo, olkaa hyvä.

17.14 Riitta Kaarisalo sd: Arvoisa rouva puhemies! Naton rauhan ajan yhteisen puolustuksen tehtävät ovat tosiaan tärkeä osa Naton toiminnan perustaa, koska liittolaiset valmistautuvat tukemaan toisiaan pelotteen ja puolustuksen toteutuessa koko liittokunnan alueella. Naton rauhan ajan yhteisen puolustuksen tehtävien tavoitteena on osoittaa valmiutta ja puolustuskyykyä sekä nimenomaan myös sitä sitoutuneisuutta tähän yhteiseen taakankantoon. Rauhanajan tehtäviä, kuten on todettu, toteutetaan nimenomaan maalla, merellä ja ilmassa.

Tässä keskustelussa mielestäni on hyvä tuoda esille myös näkemys siitä, että on nimenomaan Suomen kansallisen edun mukaista, että Suomi osallistuu esimerkiksi tähän kollektiiviseen harjoittelutoimintaan aktiivisesti ja on mukana näissä toiminnoissa aktiivisesti.

Mitä ensi vuoteen 2026 tulee, niin Puolustusvoimien on tosissaan tarkoitus osallistua tehtäviin nimenomaan Naton merellisellä vastuualueella. Tavoitteena on tämä enintään 40 henkilön työpanos. Mielestäni tärkeä linjaus on se, että ensi vuonna Naton maavoimajoukkojen tehtäviin muissa liittolaismaissa ei ole tarkoitus osallistua eikä myöskään Naton ilmapuolustuksen tehtäviin muissa liittolaismaissa. Mielestäni nämä perusteet ja syyt tähän linjaukseen ovat hyvin relevantit ja kattavat, koska esimerkiksi Maavoimien toiminta on tässä turvallisuustilanteessa ensisijaisen tärkeää keskittää nimenomaan tänne kotimaan alueelle, ja tietenkin sitten tämä F-kolmevitosten käyttöönotto on tärkeää hoitaa asianmukaisesti kuntoon.

Sitten oikeastaan yksi huomio tästä turvallisuustilanteesta ja riskiarviosta. Kuten itse asiassa ministeri tuossa esittelypuheenvuorossa jo totesi, arvioitu suora sotilaallinen uhka tällä hetkellä Itämerellä, Pohjanmerellä ja Pohjois-Atlantilla on arvioitu matalaksi, mutta kuten realisteina ymmärrämme, kaikkeen on kuitenkin syytä varautua, ja mielestäni on erittäin positiivista, että kaikki tilanteet otetaan Puolustusvoimissa huomioon.

Sitten näistä osallistumisen kustannuksista: On ihan selvää, että tälläkin toiminnalla oma hintalappunsa on. Kokonaisuus on arvioitu todella sinne reiluun kolmeen miljoonaan euroon, mutta samaan aikaan on mielestäni hyvä huomata, että valtaosa näistä kuluista ja kustannuksista tosiaan sisältyy Merivoimien toimintamenoihin, jolloin lisärahoituksen tarve on se vajaa miljoona, ja tämä on asia, johon varmasti palaamme sitten ensi vuoden talousarvioesityksen yhteydessä.

Mutta tosiaan kiitän ministeriä tästä selonteosta, ja se saa asianmukaisen käsittelyn.

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Kiitoksia. — Edustaja Hoskonen poissa. — Edustaja Kokko.

17.17 Jani Kokko sd: Arvoisa puhemies! Kuten on nähty, Nato-jäsenyys tuo myös velvollisuuksia, ja kuten tasavallan presidentti on useasti todennut, Suomi on turvallisuuden tuottaja eikä sen kuluttaja, ja siksi on erittäin tärkeätä, että Suomi osallistuu vahvasti näi-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 76/2025 vp

hin Naton rauhan ajan operaatioihin vahvistaen sitten tätä 360 asteen kollektiivista puolustusta.

Tietysti tässä turvallisuustilanteessa on todellakin ymmärrettävää, että erityisesti Maavoimat pidetään tiukasti sidottuna isänmaan puolustuksessa ja nämä muut puolustushaarat hoitavat sitten mahdollisuuksien mukaan näitä tehtäviä. Tietysti nyt tämä Ilmavoimien muutos F-35-ohjelman puitteissa aiheuttaa sen, että Ilmavoimia ei juurikaan pystytä näihin operaatioihin enää laittamaan samalla tavalla kuin vaikka nyt Romaniassa toimittiin tässä taannoin. Merivoimien osallistuminen on varsin perusteltua, sillä niiden toiminta Itämerellä, Pohjanmerellä ja ylipäättänsä Pohjois-Atlantilla on erittäin tärkeää myös Suomen turvallisuuden varmistamiseksi, koska, kuten kaikki hyvin tietävät, suurin osa meidän kaupallisista yhteyksistä kulkee Itämeren ja Pohjanmeren kautta maailmalle, joten näiden reittien turvaaminen ei ole pelkästään turvallisuuspoliittisesti järkevää vaan myös kaupallisessa mielessä erittäin kannatettavaa.

Myös tämä vahva osallistuminen tähän yhteisen puolustuksen vahvistamiseen rauhan aikana on tietysti osoitus myös Yhdysvaltojen suuntaan, jossa ihan oikein on vaadittu eurooppalaisia liittolaisia kantamaan suurempaa vastuuta oman maanosansa puolustuksesta. Siinä mielessä se, että Suomi kohtuullisen pienenä maana antaa selkeää panostusta oman puolustuksensa lisäksi tähän koko liittokunnan yhteiseen puolustukseen, on varmasti keino vahvistaa myös Suomen transatlanttisia suhteita ja osoittaa Yhdysvalloille, että Suomi ei ainakaan ole vapaamatkustaja Natossa. Toivottavasti tämä esimerkki myös kannustaa niitä Naton jäsenmaita, jotka eivät ole ottaneet omaa puolustustaan niin vahvasti kuin Suomi, että saadaan myös heidät mukaan tähän turvallisuuden vahvistamiseen.

Hyvää tietysti on, että nykyisessä tilanteessa, vaikka se heikko onkin, muun muassa ohjataan rahoja tähän rauhan ajan toiminnan vahvistamiseen. Toivon mukaan tulevaisuudessa, sitten kun budjetit ja rahoitusta mietitään tarkemmin, löydetään sieltä puolustushallinnon sisältä aina riittävät resurssit siihen, että Suomi kykenee osallistumaan selkeä suorana ja uskottavasti näihin Naton rauhan ajan operaatioihin ja sitä kautta vahvistamaan meidän kaikkien yhteistä turvallisuutta.

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Kiitoksia. — Edustaja Autto.

17.20 Heikki Autto kok: Arvoisa rouva puhemies! Tämä tämän päivän täysistunto käsittelee turvallisuuspolitiikkaa hyvin monesta kulmasta, ja tässä on käytetty jo paljon hyviä puheenvuoroja. Edellä erittäin vahvana ulko-, turvallisuus- ja puolustuspolitiikan asiantuntijana tunnettu edustaja Kokko käytti todella hyvän puheenvuoron. Ei ole paljon sisällöllisesti lisättävää näihin.

Ehkä sen verran haluan vielä puolustusvaliokunnan puheenjohtajana sanoa, että kun puhemiesneuvostohan tätä esittää nyt mietinnölle ulkoasiainvaliokuntaan ja lausunnolle meille puolustusvaliokuntaan, niin uskallan koko valiokunnan puolesta luvata, että käsittelemme tietysti asiallisesti, perusteellisesti, hyvin perehtyen selontekoon tämän asian mutta ilman sen suurempaa viivytystä, jotta ulkoasiainvaliokunta pääsee sitten mietinnön laatimisen kanssa hyvin eteenpäin ja asiat on eduskunnassa käsitelty hyvissä ajoin ennen kuin tuo vuosi 26 alkaa, joka tässä nyt meillä käsittelyn kohteena on.

Kiitos todella paljon koko eduskunnalle jo tässä vaiheessa hyvästä, rakentavasta keskustelusta. Tämä rauhanajan tehtäviin osallistuminen on tärkeä osa Suomen Nato-jäsenyyttä ja

Pöytäkirjan asiakohta PTK 76/2025 vp

koko liittokunnan yhteistä turvallisuuden tuottamista, ja on tärkeää, että tähän löytyy Suomen eduskunnasta meidän osaltamme laaja tuki.

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Kiitoksia. — Edustaja Lyly.

17.22 Lauri Lyly sd: Arvoisa rouva puhemies! Minusta tässä on selkeästi tullut esille se, kuinka tämä turvallisuuspoliittinen tilanne ja meidän maantieteellinen sijaintimme ja osallistumisemme EU:hun ja Natoon jäsenenä ovat siellä taustalla. Mutta minä laittaisin tämän osallistumisen myös sellaiseen viitekehykseen, joka liittyy tähän meidän kokonaistilanteeseen, että me tehdään tässä yhdessä näitä asioita, me jaetaan vastuuta, tiedustellaan ja kehitetään uusia malleja, joita me emme itse pystyisi tekemään tässä laajuudessa kuin me tässäkin yhteydessä päästään tekemään.

Sitten toiseksi me saamme tällä riittävän puolustuskyvyn ja pelotteen aikaiseksi, kun me olemme tämmöisessä porukassa. Yksin me emme sitä pysty omalla toiminnallamme tekemään.

Kolmanneksi sanoisin, että jo yksistään tämä tekninen kehitys, mitä tapahtuu koneissa, laivoissa, drooneissa, kaikessa sotakalustossa ja muissa sodankäynnin tavoissa, on se tekijä, että me tarvitaan tämmöistä yhteistyötä. Sitten tämä standardisointi ja kaikki muut siihen liittyvät asiat ovat omalta osaltaan semmoinen asia, joka velvoittaa meitä tähän osallistumaan.

Sitten jos katsotaan, että vaikka meillä olisi nämä härpäkkeet ja laitteet ja muut systeemit, niin pitää harjoitella johtamista ja pitää harjoitella kaikkia toimenpiteitä, jotta me säilyttäisi tämä kyvykkyys, tämä puolustuksellinen kyvykkyys, että se ei ole irrallinen osa tätä kokonaisuutta.

Sitten viidenneksi vielä sanoisin, että olisi tärkeää myöskin muistaa, että hyödynnetään myöskin tätä, että meillä on puolustusteollisuutta ja huoltovarmuusmielessä näitä asioita.

Minä laittaisin näihin neljään viiteen kokonaisuuteen tämän selonteon ja liittäisin sen, että meidän pitää muistaa se viitekehys, mihin tämä liittyy. Siinä mielessä tämä puolustus-selonteko on perusteltu, ja sen mukaan kannattaa varmasti mennä.

Sitten lopuksi, arvoisa rouva puhemies, toteaisin, että sitä, mitä tässä nyt on tarkoitus tehdä parlamentaarisesti tästä eteenpäin, minä pidän erittäin isona asiana ja alleviivaan sitä, että tämä jos mikä alue meidän pitäisi tehdä parlamentaarisesti.

Ja edustaja Koskinen täällä edellisen kohdan puheenvuoronsa käytti siitä, miten me tämä yhteisesti rahoitetaan, ja siitäkin kannattaisi parlamentaarista yhteistyötä saada aikaiseksi. — Kiitos.

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Kiitoksia. — Edustaja Ronkainen.

17.25 Jari Ronkainen ps: Arvoisa puhemies! Liittolaisuus ei ole vain sanoja vaan konkreettisia tekoja. Nyt käsittelemme selontekoa Puolustusvoimien osallistumisesta Naton rauhan ajan yhteisen puolustuksen tehtäviin vuonna 2026. Suunnitelman mukaan Suomi tulisi osallistumaan sekä Naton pysyvän laivasto-osaston että pysyvän miinantorjuntaosaston toimintaan. Tällä osallistumisella osoitamme, että Suomi on aktiivinen, vastuullinen ja luotettava Nato-kumppani. Liittolaisuus ei voi olla vain olettaa siitä, että Nato tulisi hätiin kriisin hetkellä, vaan siihen kuuluu velvollisuus kantaa vastuuta yhteisestä turvallisuudesta.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 76/2025 vp

desta myös rauhan aikana. Meidän panoksemme merivoimaosastoihin on tästä selvä viesti liittolaisillemme.

Suomi on valmis osallistumaan tehtäviin konkreettisesti, ei ainoastaan sanojen tasolla. On kuitenkin syytä muistuttaa, että osallistuminen tapahtuu Suomen ehdoilla. Puolustusvoimilla säilyy täysi mahdollisuus vetää osallistuvat joukot pois, jos kansallinen puolustus sitä edellyttää. Tämä on olennainen osa suvereniteettiamme. Liittolaisuus vahvistaa puolustustamme, mutta ei koskaan saa kaventaa oikeuttamme päättää itse siitä, miten maamme puolustuksen ja turvallisuuden saralla toimimme.

Arvoisa puhemies! Perussuomalaiset on aina korostanut, että kansallinen puolustus on kaiken perusta. Suomen turvallisuus rakentuu yleiseen asevelvollisuuteen, laajaan ja koulutettuun reserviin sekä vahvaan maanpuolustustahtoon. Nato-jäsenyys täydentää tätä ja antaa meille uusia työkaluja, mutta se ei korvaa kotimaista puolustuskykyä.

Suomi ei vuonna 2026 osallistu maavoimien tai ilmavoimien tehtäviin muissa liittolaismaissa. Tällä saralla meidän on pidettävä painopiste kotimaan puolustuksessa etenkin nyt, kun Ilmavoimien voimavaroja tarvitaan F-35-kaluston käyttöönottoon.

On tärkeää huomata myös se, että osallistumisemme juuri Itämeren alueen tehtäviin on Suomen näkökulmasta erityisen tarkoituksenmukaista. Itämeren turvallisuustilanne on kiristynyt. Venäjän hybriditoimet, kriittisen infrastruktuurin uhkat ja niin sanottu varjolai-vasto muistuttavat meitä alueen laajoista riskeistä ja uhkista. Kun Suomi osallistuu Naton merivoimaharjoituksiin Itämerellä, lähetämme vahvan viestin: olemme valmiina turvaamaan lähialueemme vakautta yhdessä liittolaistemme kanssa. Samalla osallistumisemme vahvistaa kansallista tilannekuvaamme tarjoten käytännön kokemusta ja kehittäen yhteensopivuutta liittolaistemme kanssa. Kyse ei ole vain poliittisesta signaalista vaan myös konkreettista osaamisen ja suorituskyvyn vahvistamista.

Hyöty puolustuksen näkökulmasta on merkittävä. Saamme arvokasta kokemusta Naton komentorakenteista ja yhteisestä toiminnasta, mikä taas vahvistaa omaa osaamistamme kriisitilanteita ajatellen. Tämä on investointi, joka parantaa sekä omaa puolustuskykyämme että liittokunnan yhteistä turvallisuutta.

Arvoisa puhemies! Suomi kantaa vastuunsa liittolaisena, mutta tekee sen omilla ehdoilla ja oman puolustuksensa perustaa kunnioittaen. Varaudumme paitsi kansallisesti myös yhdessä Nato-liittolaistemme kanssa. Tämä on Suomen, Euroopan ja koko liittokunnan etu. — Kiitos.

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Kiitoksia. — Edustaja Suhonen.

17.29 Timo Suhonen sd: Kiitos, arvoisa rouva puhemies! Osallistuminen laivasto-osaston ja miinantorjuntaosaston tehtäviin ensisijaisesti Itämerellä, Pohjanmerellä ja Pohjois-Atlantilla on osoitus vastuunkannosta etenkin lähialueemme turvallisuudesta. On tärkeää nähdä myönteisenä se, että Puolustusvoimat osallistuu vuonna 2026 Naton rauhan ajan yhteisen puolustuksen tehtäviin. Tämä merkitsee Suomelle turvallisuustakuuta ja samalla vastuunkantoa yhteisestä turvallisuudesta.

Erityisesti Itä-Suomen näkökulmasta tämä on ratkaisevaa. Itärajamme on myös Naton ulkoraja, ja meidän alueemme merkitys liittokunnan puolustus suunnittelussa on huomattava. Puolustusvoimien aktiivinen mukanaolo vahvistaa koko Suomen turvallisuutta, mutta tuo myös turvaa Itä-Suomen ihmisille, jotka elävät lähimpänä rajaa. Nato-jäsenyyden ja Puolustusvoimien osallistumisen kautta Suomi ei vain saa turvaa vaan myös antaa sitä.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 76/2025 vp

Olemme vahva ja luotettava kumppani. Tämä on askel, joka lisää vakautta ja luottamusta niin Suomessa kuin koko Euroopassa.

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Kiitoksia. — Edustaja Immonen.

17.30 Tomi Immonen ps: Arvoisa rouva puhemies! Suomi on otettu erittäin hienosti vastaan tuoreena puolustusliiton jäsenmaana. Sen olen saanut konkreettisesti kokea Naton parlamentaarisen valtuuskunnan puheenjohtajana lukuisissa kansainvälisissä kokouksissa nyt viimeisen kahden vuoden aikana. Suomalaisten osaamista, kokonaismaanpuolustusta, maanpuolustustahtoa ja historiaa arvostetaan suuresti puhuttaessa puolustuspolitiikasta kansainvälisillä foorumeilla.

Nyt jos koskaan kyseinen teema on ajankohtaisempi sitten maailmansotien. Läntisessä puolustusliitossa ymmärretään hyvin Suomen erityisasema täällä itäisellä sivustalla etulinjassa. Tämän myötä Suomen toiminta puolustusliitossa keskittyy edelleen oman alueen ja omien rajojen suojaamiseen niin maalla, merellä kuin ilmassa. Sen me suomalaiset hallitsemme parhaiten tällä alueella.

Tulevana vuonna Suomen panos Naton yhteisen puolustuksen tehtäviin keskittyy pitkälti osallistumiseen Naton pysyvän laivasto-osaston toimintaan erityisesti Itämeren, Pohjanmeren ja Pohjois-Atlantin alueella. Maantieteellisen sijaintimme, Venäjän varjolaivaston toiminnan ja merenalaisiin kaapeleihin kohdistuneen sabotaasin myötä kyseiset merialueet ovat kriittisiä niin meille kuin koko läntiselle liittoumalle. Niin kauan kuin Venäjä harjoittaa alueella tarkoituksenhakuista provosointia, kuten viime yönä Puolan ilmatilassa, on puolustusliiton näkyvästi ja konkreettisesti osoitettava, että Itämeri on meidän meremme ja Suomen itäraja on myös Naton itäraja.

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Kiitoksia. — Edustaja Kokko.

17.32 Jani Kokko sd: Arvoisa puhemies! Kunnianarvoisa puolustusvaliokunnan puheenjohtaja on nyt tässä keskustelussa jo kaksi kertaa kiittänyt allekirjoittaneen puheenvuoroja. En tiedä, johtuuko se siitä, että olen juuri päässyt puhumaan ennen häntä ja hän on sitten nokkelan aasinsillan rakentanut, mutta haluan nyt tässä yhteydessä ihan julkisesti kiittää häntä hyvästä puolustusvaliokunnan johtamisesta, johon hän tuossa kesäkuun alussa astui.

Se yhteishenki, mitä hänen edeltäjänsä Jukka Kopran aikana on valiokunnassa ollut, on kyllä jatkunut hyvin, ja täytyy toivoa, että se tänä päivänä näissä keskusteluissa ollut yhteishenki ja ratkaisukeskeisyys ilman näitä puoluepoliittisia juoksuhautoja näkyisi myös muissakin poliittisissa kysymyksissä. Tämä saattaa tietysti olla varsin hurskas toive, mutta jos ainakin yrittäisimme nyt tämän keskustelun jälkeen tuossa seuraavassakin kohdassa — kun käsittelemme kansalaisaloitetta, joka myös liittyy ulko- ja turvallisuuspolitiikkaan — erilaisista näkökannoista huolimatta pystyä säilyttämään tämmöisen yhteishengen ja ratkaisukeskeisyyden, niin varmasti myös tätä istuntoja seuraavat suomalaiset olisivat tyytyväisiä, että yhdessä rakennetaan isänmaan tulevaisuutta eikä aina riidellä ne puoluepoliittiset silmälasit päässä.

Keskustelu päättyi.

Asia lähetettiin ulkoasiainvaliokuntaan, jolle puolustusvaliokunnan on annettava lausunto.